

ЦИЛЈЕВА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.

За све остале земље године 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.

Претплата се прима само у годишним и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Изази суботом

Одговорни уредник: Филип Јарговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

у Одјељењу Народне Привреде:
за статистичара у рангу секретара друге класе министарства унутрашњих дјела Милисаву М. Дедовића.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 20. марта 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лазар Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног производимо:

у чин командира народне војске поткомандира Прела Кажију и постављамо га за команданта баталиона Љешанског.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. априла 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног производимо:

у чин пјешадијског потпоручника, војника свршеног питомца војничке школе Митра Огњеновића.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 3. маја 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
бригадир Митар Мартиновић с. р.

УПУСТВО

школскијем надзорницима за преглед народних школа крајем шк. године.

На основу чл. 75. о народним школама прописује ово Упуство школскијем надзорницима, којима се имају придржавати при вршењу прегледа народних школа крајем школске године.

Господине,

I

Ваш је задатак да се увјерите код сваке школе, да ли су мјесни школски одбори и наставници чинили све што до њих стоји да школа буде добро уређена и снабђена свима потребима. Ако наиђете на ма какву неисправност у овом погледу, Ви ћете се постарати, да сазнате до кога је за то кривица. Нарочито ћете пажњу обратити на стање школ. зграда и школског намјештаја, школских и народних књижница и наставничких средстава. Уз ваш извјештај послаћите ми списак школских зграда које у интересу дјечијег здравља треба затворити и списак школа које немају најпотребнијег намјештаја и учила и које нијесу набавиле препоручене књиге и листове.

II

Главни посао Ваш може се на ово двоје свести: 1., да се тачно увјерите о успјеху ученика и на основу тога да одлучите о њихову превози у старији разред и 2., да савјесно оцијените рад наставника и његов успјех да објележите законом предвиђеним оцјенама (члан 56.)

1. — Да бисте ученике правилно оцијенили потребно је да ово имате на уму:

а). Сваки од ученика, који буду на испиту, мора бити испитан бар из једног од главних предмета.

б). Слаби и осредњи ученици, а тако и они који понављају разред треба да буду испитани из више наставних предмета, да би се поузданије одлучило о њихову преласку у старији разред. Ове ћете одлуке доносити на своме увјерењу на основу брижљивог испитивања, али ни један ученик не смије пријети у старији разред (осим случајева под II 1 д. ових напомена), ако је из већине наставних предмета показао непоуздан успјех, нити може остати да понови разред због неуспјеха из једног предмета, ако је у осталим предметима показао повољан успјех.

в). Ако у некој школи има могућности да се ученици за успјех у настави и исправно владанье награде књигама, треба из више наставних предмета испитати ученике, који се предлажу за награду. Ви ћете одлучити и забележити који ученици могу бити награђени.

г). У школама у којима нађете да је наставник своје ученике оцјенивао сувише строго или сувише благо, дуже ћете се задржати испитујући ученике ради оцјене њиховог успјеха и одлуке о преласку у старији разред, него у школама у којима је оцјенивање било тачно. У таквом случају, важиће само она оцјена коју ви ученику забележите.

д). У школама у којима ученици покажу слабији успјех без своје кривице, н. пр. због прекида у настави, промјене наставника или одсуствовања наставничког, дуже ћете се задржати на испитивању свих ученика. У том случају гледаћете да у старији разред преведете све оне ученике за које има наде, да ће до године код вриједног наставника моћи накнадити што су ове године изгубили.

ђ). У главну записницу забележићете поред осталог:

1. број уписаних ученика у почетку школске године;
2. број ученика на крају школске године;
3. број ученика на испиту;
4. број ученика који прелазе у старији разред;
5. имена ученика, који остају да понављају разред, и
6. имена ученика који нијесу били на испиту.

2. — Пошто је учитељ у првом реду васпитач народне омладине, при оцјенивању његова рада не смијете се ограничити на успјехе његове у настави, већ треба да обратите пажњу и на васпитну дисциплину и на васпитање у ужем смислу, а наставу да оцијените по њеној васпитној вриједности.

а). На годишњем испиту не може се увијек познати које је мјере за васпитну дисциплину наставник употребљавао у току школ. године и какви су резултати тих мјера. Али се ипак може утврдити или крајњи неуспјех, кад су н. пр. ученици и на испиту, у вашем присуству и гостују, немирни, кад без икаквог реда улазе у учионицу и из ње излазе, кад се неправилно за ријеч јављају, и т. д., или особити успјех, кад су на пр. ученици не само чисти и чисто одјевени на испиту, него се по њиховијем књигама и другијем стварима, а нарочито по годишњијем раду (цртањима и писанкама и женскијем рукотворинама) види, да су код њих образоване за васпитање неопходно потребне посредне врлине (чистоћа, тачност, уредност, и др.)

б). При оцјенивању учитељева успјеха у настави не смијете сметнути с ума, прије свега, главни задатак васпитне наставе: многострано интересовање, а затим и задатке појединих наставних предмета.

Да бисте се увјерили, да ли је наставник умно своје ученике заинтересовати за сазнавање истине, за испитивање узрочности појава, за љепоте у природи и умјетности, да ли их је умно одушевити да љубе ближњег, да народ свој воле и да живе и раде са вјером и надом у Бога — морате при испитивању ученика позити на то, да ли ови одговарају на ситна учитељева питања механички, или су у стању да већи низ мисли у вези исказују с разумијевањем; да ли причају с осјећањем, својски, природно, или само репродукују ријечи, које су, без непосредног интересовања, научили

из књиге или из учитељевих уста; да ли постављене задатке рјешавају самостално и поуздано, или по наученијем обрасцима, не знајући овима смисла; у опште, да ли је ученичко знање добијено у школи поуздано, да ли је постало права ученичка својина, тј. предмет њихова стална интересовања — непосредног, или је све то резултат посредног интересовања: учења за оцјену, за испит или из страха.

Ради овога Ви ћете, гдје-год нађете за потребно, стављати и сами ученицима питања и постављати им задатке за рјешавање, не допуштајући при томе да наставник ученицима помаже у одговарању.

в). На пошљетку имате да сазнате шта је учитељ непосредно чинио за остварење главног васпитног задатка: образовања моралне карактерности, тј. које је мјере предузимао за васпитање у ужем смислу. Од родитеља ђачких, у слободном разговору са ученицима за вријеме испитног одмора (пазећи при том да не оштетите учитељев углед), а и из многијех одговора ученичких на испиту. Ви ћете, поред онога што нађете забиљежено у Дневнику Рада и што Вам учитељ сам саопшти, сазнати како је био уређен живот школски, како се наставник дружио са ученицима и њиховијем родитељима, како им је примјером претходио, да ли их је водио у цркву, да ли је приређивао школске свечаности и породичне састанке, слободне шетње и излете, састанке са ученицима другијих школа, и т. д.

Све утиске Ваше о учитељеву раду забележићете у главну уписницу, тако да онај који ту забиљешку прочита, може себи створити слику тога рада.

III

При прегледу продужнијих школа имате да утврдите ово:

1. Колико је од уписаних ученика дошло на испит? За одсутне гледаћете да сазнате зашто нијесу дошли.
2. Шта је у школи предавано и како су предмети распоређени на наставнике, ако их је било више?
3. Кад су почела а кад завршена предавања у њима и колико је часова недјељно рађено?
4. Какав је успјех постигнут из појединих наставних предмета и да ли наставници заслужују какву награду за рад у тој школи?

О свему томе израдићете засебан извјештај за сваку такву школу и послати Министарству.

IV

Пошто свршите испит ученика, прегледате школску зграду, школски врт и друго што школи припада, увјерите се каква је школска администрација, у каквом је стању школ. књижница, саслушате школ. одборнике и присутне грађане и наставнике о њихову међусобну односу. Остаје Вам да уредите још ово:

1. Да попуните обрасце за личне податке о наставницима. Ради овога потребно је да прије првог испита постављена питања добро проучите и да за вријеме сваког испита забележите што је важије.

На обрасцу при потпису треба означити дан испита и мјесто школе.

2. Да попуните статистичке податке у обрасцима „Статистика основних школа“. Обрасци нетачно попуњени враћите се, а према томе сматраће се, да ни извјештај није поднесен у остављеном року.

3. Да забележите у главну уписницу, поред онога што је напријед споменуто, и наставнику оцјену по чл. 56. закона о народним школама. При давању оцјене треба да узмете у обзир све околности, које су могле утицати на школски рад олакшавајући или отежавајући га (број разреда у одјељењу, број ученика, спрема ученика у почетку школске године, прекиди наставе, промјена наставника, раду туђем одјељењу, болест наставника, и др.)

Ако забележите оцјену слабу, означавајући у уписници и зашто сте њоме објележили вриједност учитељева рада, тј. које сте неуспјехе у настави и васпитању утврдили на испиту.

У школама у којима је у току школ. године радило више наставника забележићете оцјену рада у главну уписницу с напоменом, колико је времена који наставник радио. О томе ћете поднијети

засебан извјештај Министарству с приједлогом, коме да припадне та оцјена. У образац за личне податке забележићете оцјену наставнику чију школу прегледате, али ћете напоменути да ће Министарство одлучити коме ће оцјена да припадне.

Ако у Вашем реону има школа које су преко године радиле, али сада из ког било узрока немају наставника, а нијесу распуштене због заразне болести, или је наставник на одсуству, Ви ћете на вријеме наредити мјесном школ. одбору, да испуни ученике на дан испита, па ћете испит сами извршити, ученике превести и оцјену рада забележити у главну уписницу, с напоменом како је испит извршен, а Министарству ћете поднијети засебан извјештај о таквијем школама. У школама које су због заразне болести распуштене нећете држати испит, а Министарство ћете о томе извјестити.

V

Све школе у подручној Вам области морате прегледати најдаље до 15. јуна сваке године (чл. 28. зак. о нар. школама). Ради тога треба и на пут да се кренете 15. априла. По свршетку Вашег рада, поднијете Министарству најдаље до 15. јула шљедеће:

1. Статистичке обрасце.
2. Обрасце с личнијем подацима.
3. Списак школа које треба затворити.
4. Списак школа које оскудијевају у најпречијем потребама.
5. Извјештаје о продужнијем школама.
6. Извјештаје о посебнијем случајевима (в. IV 3. овога Упуства).
7. Општи извјештај о стању народних школа које сте прегледали.
8. Посебне приједлоге о појединијем школама и опште, које би обухватили све школе у подручној вам области, као и учитеље, ђаке, ђачке родитеље, власти, народ, прилике и одношаје који се тичу школе и њеног напретка.

НАПОМЕНА. Кад школски надзорник дође у мјесто гдје има телеграфа или је у близини, дужан је извјестити Министарство гдје се налази и које је школа прегледао.

П. Бр. 1138.

25. априла 1908. год.

на Цетињу.

Министар просвјете и црк. послова
Ј. С. Пламенац с. р.

РАСПИС

свима племенским капетанима о подношењу извјештаја о стању љетине.

Сматрајући да су тачни и вјерни извјештаји о стању љетине од великог значаја не само по наш трговачки свијет, него и по страни, а с обзиром на то, што је и самом Привредном Одјељењу, па најзад и свима грађанима у земљи много стало до тога, да имаду тачну представу о стању љетине и изгледима на жетву, — налазим за потребно да вам обављеном скреном пажњу да непосредно Привредном Одјељењу сваког 2 и 16 дана у мјесецу шилете извјештаје.

Ти извјештаји треба да буду што тачнији и да стање љетине представљају онако како је у ствари, без икаквог доћеривања или намјерног прецијивања. — За све нетачне извјештаје, лабавост при овом послу бићете одговорни, пошто од истинитости извјештаја зависи и тачност општег извјештаја, који Привредно Одјељење саставља.

Редовни петнаестодневни извјештај треба да садржи:

1. Тачно стање свих усјева (н. пр. у добром су или рђавом стању, ако су рђави напоменути ушљед каквих су узрока такви, дали због суше, слабог рода, разних болијести, штеточина, позних мразева, града, бујних киша и др.)
2. Какви су радови код истих предузимати (н. пр. прашење, огртање, пливљење и др.)
3. На коме се ступњу развића налазе (н. пр. цвјетају, класају, узрели и др.);
4. Какав је изглед на жетву (н. пр. одличан, добар, повољан, осредњи, слаб и т. д.);
5. Тачно стање ливада и пашњака и радови који су предузимати у вријеме

кад се извјештај подноси. По свршеној косидби подијети тачне податке о добивеној количини сијена у цијелој капетанији и просјечну цијену истог на најближем пазару;

6. Тачно стање винограда и воћњака, изгледе на род (бербу) и радове који су предузимати у које вријеме. Нарочито обратити пажњу на тачне извјештаје о виноградима и воћњацима и достављати у своје вријеме податке о могућном приносу, као и о цијенама воћа и грожда на најближем пазару;

7. Увјек достављати појаве разних болијести и штеточина како на усјевима тако и на виноградима и воћњацима, као и мјере које су предузимате за прехрану и сузбијање болијести и штеточина, а ако је било штета, онда јављати и величину њихову.

8. Стање домаће стоке, крупне и ситне, као да ли има и колико сточне хране, и да ли стока напредује или опада;

9. Стање свиларства и да ли се опажа напредак или опадане у гајењу истих. У своје вријеме јавити количину произведених мјехурака, продату количину и суму добивену за њу;

10. Стање пчеларства и какви су изгледи на принос меда.

У сваком извјештају назначити: какво је вријеме било за минуле 15. дана, колико је било кишних а колико сушних и вјетровитих дана, а какво је вријеме било за радове — повољно или неповољно — и како је утицало на усјеве, винограде и воћњаке.

Ако је било града, јаких, бујних киша, онда јавити гдје је било и какве су штете и на којим усјевима, виноградима и воћњацима.

У првом извјештају за првих петнаест дана јавити:

а.) колики је простор и коликим усјевом или воћем и виноградима засађено (засијано);

б.) да ли је сва ораћа земља (орачица) обрађена, те ако није, онда колико је остало необрађене и зашто: да ли услед недостатка радне снаге људске или сточне, или због неповољног времена, или каквих др. узрока.

Најозбиљније препоручујем да ови извјештаји буду што тачнији и да на вријеме стижу Привредном Одјељењу.

Прив. Број 1073.

Цетиње, 30. априла 1908. г.

Министар унутрашњих дјела

В. Лакић Војводић.

ПРОГРАМ

за курсеве у државним расадницима.

Да би се винодјелски и воћарски крајеви снабдјели вичним калемарима и позуданим радницима, држаће се практични курсеви у државним расадницима, на којима ће присуствовати извјесан број младика из оних капетанија, из којих се за траже.

Практични курсеви држаће се најмање два пута преко године.

За награђивање најбољих курзиста одређиваће се извјесне новчане награде, винодјелско-воћарски алати, књиге и др.

Поред поуке из других грана привреде, прописује се као најважнији за сада из виноградарства и воћарства овај

ПРОГРАМ.

I. из воћарства

1. Значај расадника за област. Вриједност привредног и трговинског воћа и тежња, да се у расаднику гаје неколике али најбоље сорте, како би се већа корист имала, које се врсте и сорте воћака имају гајити у области и расаднику, у коме је приређен практичан курс;

2. Упознати курсисте са свима одјељењима расадника и сваком дати најпотребнија објашњења. Изазвати курзисте да сами постављају питања — затим да дође поука;

3. О подјели воћног расадника на сјемениште и растило, и обрађивању земље у оба одјељења;

4. О збирању воћног сјемена и с којих воћака у погледу њихове старости, показати разлику између сјемена од дивљака и сјемена питомих (благородних) воћака, колико траје клијавост сјемена, кад га треба сијати и како га до сијања чувати. Затим истаћи и показати стратегијско сјемење и радње у сјеменишту до клијања биљака;

5. Привременом расађивању (пикирању) зелених младика;

6. О пресађивању младика у растило;

7. О произвођењу извјесних воћака и на друге начине: приорцима, нагртањем, положницама и изданцима (нарочито истаћи, да шљиве не треба размножавати изданцима);

8. О разликовању родних и јалових пупољака и родним и јаловим гранама јабучастом и коштичавом воћу;

9. О набављању (избору) калема (вијока) за зимско, прољетње и лјетно нагртање воћака, преносу и чувању њихо-

вом до навртања (калемљења) и избору подлоге за све врсте воћака;

10. О времену навртања, мјесто гдје се воће наврћу (при земљи и круни) потребном оруђу и осталом прибору за калемљење; готовљење хладног и тоглог воћарског воска, извођењу најбољих начина калемљења и обиљежавању сората;

11. О поступању с воћкицама (присадима) у првој другој и т. д. години док не стану за пресађивање на стално мјесто и потреби прије калемљења као и двогубом навртању код појединих врста односно сората воћака;

12. О развијању високих и осредњим воћкама и приликама у којима је корисније подизати осредње воће но високе;

13. О избору мјеста за сађење воћњака према врстама воћака, обиљежавању мјеста за сађење копању јамина, времену сађења и извођењу сађења;

14. О њези ускоро посађених воћака и преко лjeta, резивању, прерађивању и накнадном приправљању и доћеривању круна, чишћењу подмлађивању и доћеривању круне, чишћењу, подмлађивању воћака као обрађивању и ђубрењу земље под воћкама и уништавању штеточина воћака нарочито гусјеница.

Сваки се рад има извести очигледно — практично.

За обуку курзиста у одабраним начинима калемљења треба припремити врбе или других каквих шибљика и са овима догле да раде док се потпуно не увјежбају.

II. из виноградарства

а) за курсеве прољетње (за зрело калемљење).

I ТЕОРИСКИ ДИО.

1. О филоксеру и њеном утицају на домаћу лозу;

2. Познавање главнијех сората американске лозе њихових особина и многих мана;

3. Познавање земље, спремање пробе за испитивање, и припремање земље за виноград;

4. О набавци лозе и чувању до употребе;

5. Припорење резница (брдуна) и његовање припорака преко лjeta;

6. Калемљење лозе, значај овога рада за обнављање и унапређење виноградарства, прибор и материјал за калемљење, набавка и сортирање домаће лозе за калемљење (калем-лозе);

7. Инглишко спајање и калемљење у пун процијеп;

8. Припорење зрих калемова и његовање ових до јесени, вађење и чување до употребе;

9. Сађење калемљене лозе и његовање до навршетка треће године, потоње орезивање винограда;

10. О криптограмским болијестима виноградне лозе и лијечење од тих болијести, непријатељи виноградне лозе.

II. ПРАКТИЧНИ ДИО.

1. Показивање резница (брдуна) и припорака од сората американске лозе и калемова на разним подлогама;

2. Узимање пробе земље, испитивање на кречомјеру;

3. Слушаоци се вјежбају у правилном сјечењу резница;

4. Калемљење на резницама, пропорцима, положницама и на сталном мјесту, орезивање чокота од 1. до 3. године, потоње орезивање винограда;

5. Показивање справа и средстава противу пламењаче, пероноспоре, пљесни (оидиума) и црњевине (антракнозе);

6. Рад у расаднику по потреби.

б) За курсеве лjetне (за зелено калемљење).

I ТЕОРИСКИ ДИО.

1. О користи и значају калемљења лозе уопште и зеленог калемљења напоје;

2. Кад треба отпочети, а кад прекинути зелено калемљење;

3. На што треба пазити при избору домаће калем-лозе (ластара) и како се припрема вијока (калем-лоза) и подлога;

4. О прибору (алату) и материјалу за зелено калемљење.

5. Главнији начини зеленог калемљења: спајање, процијеп и како се сваки врши;

6. Како треба његовати зелене калемове преко лjeta до дозријевања (привезивање, заламање, чишћење подлоге, дријешање и т. д.);

7. Потапање и полагање на мјесту гдје се окалеми;

8. Како се чувају зелени калемови до употребе;

9. Кад треба садити зелене калемове и како се спремају за сађење;

10. Одгајивање и орезивање чокота од зелених калемова до навршетка треће године;

11. Справљање средства противу пламењаче (пероноспоре) пљесни (оидиума) и црњевине (антракнозе) и употреба ових;

II ПРАКТИЧНИ ДИО.

1. Припремање подлоге;

2. Припремање вијоке;

3. Калемљење по показаним начинима;

4. Справљање бордовске чорбе, руковање прскалицама (пумпама), прскање по расаднику и винограду;

5. Справљање сумпора против пљесни (оидиума), сумпора и креча и раствора зелене галице противу црњевине (антракнозе), и руковање справама при употреби ових средстава.

П. Бр. 1076. Из Одјељења Народне Привреде Књ. Министарства Унутр. Дјела. 30. априла 1908. г. на Цетињу.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дверске и дипломатске вијести

— Њ. Кр. В. Господар повратио се јуче са Тополице на Цетиње.

— Господин луковник А. Константиновић и госпођа Константиновићка, родитељи Њ. В. Књагиње Наталије, отпутовали су у Дубровник.

ЗАПИСНИК XXXVIII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

држане 18. јануара 1908. г.

Председавао председник

Лабуд Гојинић

Секретар

Крсто Поповић

Почетак у 3 сата послје подне.

За министарским столом сви чланови књ. владе.

Председник отвара XXXVIII редовну сједницу.

За секретара Ф. Протић чита записник XXXIV редовне сједнице, који се без примједбе прима.

Секретар Таттар чита записник XXXV редовне сједнице, који је без примједбе примљен.

За секретара Ф. Протић чита записник XXXVI редовне сједнице, који се прима без примједбе.

Секретар Таттар чита у изводу молбе и жалбе, наиме: Крсте М. Вујовића, командира из Жупе Добрске с друштвом; Анђе, удове Т. Хајдуковића, из Бара; Зарије Крелића из Братоножића а сада у Њемачкој; и Николе Кривокапића, барјактара из Шаранаца.

Даље чита посланичке приједлоге, и то Јова Поповића односно земаља, датих на уживање Радовану Н. Поповићу: друштвом у мјесту звану Ракића куће у Зети; Ј. Милића и П. Рамовића за изградњу неизграђеног дијела пута Чекање—Чево—Данилов Град; Јова Поповића за подизање моста на Морачи код Ботуна у Зети; В. Кривокапића односно вођења надзора над страним трговачким агенцијама код нас; и Ј. Спасојевића односно неких старих државних рачуна.

Р. Пламенац изјашњава се односно Спасојевићева приједлога о неким старим државним рачунима.

С. Бошковић тражи, да се упита г. министар финансија када ће одговорити на његову интерпелацију односно превоза соли.

Председник се објашњава са С. Бошковићем.

Прелази се на дневни ред.

Министар финансија и грађевина Д. Вукотић одговара на интерпелацију Ђ. Милановића односно израде пута Никшић—Грахово и вели, да је на том путу рађено у прошлој години у раздаљини од 6½ км., а није га могућно било у вишој мјери радити, јер има и других путева важнијих од овога, али напомиње, да ће се његова израда по могућности наставити.

Ђ. Милановић истиче важност путева уопште, а напоје износи потребу, да се овај пут што прије изгради. Није задовољан са одговором г. министра финансија и грађевина, већ предлаже мотивацију за прелаз на дневни ред.

Министар финансија Д. Вукотић напомиње, да је раније истакао право стање ствари, и тражи прост прелаз на дневни ред.

Н. Таттар не даје важност овом путу ону, коју и Милановић па и г. министар, чак из многих обзира мисли, да не бисмо имали користи већ штету од тог пута.

Ђ. Милановић замјера држању Н. Татара у овом питању и вели, да се надао да ће га овај потпомоћи.

В. Кривокапић држи, да није било мјеста овој интерпелацији а кад је влада показала и показује вољу за изградњу тога пута.

М. Мијушковић не може се сложити са онима, који говоре да је овај пут непотребан, већ напротив држи, да би тај пут био користан не само с тога, што би подмиривао потребе онамошњег становништва, него уз то, изразом тога пута индиректно би се приморало Барско Друштво, да што прије начини жељезницу до Никшића, јер би велики дио црногорске трговине ишао тим путем на Рису а то не би ишло ни Барском Друштву ни држави у рачун.

Прелази се на 2. тачку дневног реда.

Министар финансија Д. Вукотић одговара на питање М. Николића, упућено на њега односно трасираних и отпочетих а недовршених путева у Области Никшићској. Вели, да је у прошлој години продужена дјелимично израда пута Никшић—Шавник, а што се пак тиче израђеног дијела тога и других путева, вели, да се исти а нарочито у подводним мјестима морају кварити. Обећава, да ће се постарати, да се путеви поправљају у израђеним дјеловима а исто тако постаће се, да се рад на путу Никшић—Шавник по могућству продужи.

М. Николић вели да су путеви о којима се говори узани, те да с тога немају ону вриједност, која се од путева тражи, па налази потребу, да се исти прошире. Напомиње да је на те путеве утрошена знатна сума новаца, али да се није готово никакве користи виђело досад, јер путеви се кваре. У осталом задовољан је са министровим одговором.

Прелази се на 3. тачку дневног реда. Министар финансија Д. Вукотић одговарајући на питање М. Николића односно подизања моста на ријеци Грачаница вели, да је лjetос шиљао инжењера за пријеглед рада дотичног моста и да је овај поднио своје односно извјешће, по којему би рад стао 12—15.000 круна. Вели, да се није могао досад рад на истом отпочети обзиром на друге радове, али мисли, да ће убрзо отпочети тај рад.

М. Николић истиче потребу и страдање тамошњег народа, и да се што прије подигне тај мост. Задовољан је са министровим одговором.

Председник даје 10 минута одмора.

Послије одмора.

Председник наставља прекинуту сједницу и саопштава Скупштини, да се образовао одбор за проучавање законског пројекта о измјени и допуни чл. 13. закона о Државном Савјету и да су у њ ушли: Ђ. Милановић, Р. Јокановић, Ф. Челебић, П. Рамовић, Б. Вујошевић и Бл. Ацић.

Прелази се на 4. тачку дневног реда.

Министар финансија Д. Вукотић тражи да се одложи ова тачка дневног реда, пошто нијесу присутни потписници управљеног питања односно регулисања Мораче и Цијевне као и других потока у Зети.

Прелази се на 5. тачку дневног реда.

Министар финансија Д. Вукотић одговара на питање Бл. Ацића и Р. Јокановића односно подизања моста на ријеци Пиви и вели, да је мост одиста потребан, али да се није могао рад на њему отпочети ма да је припремљен план по коме би изнио до 60.000 круна руског. Обећава, да ће се рад на њему отпочети ове године, али није сигуран да ће се моћи свршити до краја исте.

Бл. Ацић задовољава се са одговором.

Прелази се на 6. тачку дневног реда — на извјештај одбора за проучавање посланичких приједлога.

Извјестилац Ст. Булатовић чита одборски извјештај односно приједлога, поднесених за градњу разних путева у земљи.

М. Дожић примјеђава, да је одбор једним извјештајем обухватио више приједлога, као год да су то молбе и жалбе, па налази, да је то неправилно, јер би, вели, требало о сваком приједлогу посебан извјештај, засебна дискусија и извјесна одлука, а такав је, вели, и смисао Устава и закона кад је чак предвидио, да се за сваки приједлог бира посебан одбор.

По овом питању узимају учешћа: Председник Скупштине, извјестилац Булатовић, М. Дожић, М. Мијушковић, Ђ. Милановић, М. Бојовић, Н. Грујић, С. Драговић, Р. Поповић и министар Вукотић, који тражи, да мјесто овог питања дође 7. тачка дневног реда, а то је претрес суме од обавезног рада — прилог буџета II., што Скупштина усваја.

Сједница је закључена у 6½ сати у вече, а друга је заказана за 19. о. м. у 3 сата послје подне са дневним редом:

1. Претрес суме прихода од обавезног рада — прилог буџета II.;

2. Извјештај одбора за преглед посланичких приједлога;

3. Извјештај одбора за молбе и жалбе, а остале тачке дневног реда остају исте.

Секретар Председник

Крсто Поповић Лабуд Гојинић

Против свесловенског конгреса.

Питање о свесловенском конгресу у Русији поред много пријатеља има и доста противника, који држе да још није згодно вријеме за његов сазив и не надају се успјеху од таквога конгреса. Један од главних противника, С. Котљаревски, објавио је сада у петроградском „Слову“ своје погледе о словенском питању уопште и мисли

које руководе противнике тога конгреса. У главном је рекао ово:

„Нема сумње, да се у Русији изнова пробудило интересовање за Словенство. Узроци тога пробудења веома су појмљиви. Прије свега припада савез Русије са словенским свијетом, броју оних основа нашега народнога бића, које се за неко вријеме могу прикрити, али не могу ишчезнути. Да народ руски припада словенском свијету и да је како бројношћу својом и културом његов начелник, јест објективан факат а никако не уображење народнога поноса. За пошљедњих двадесет пет година нијесмо се могли посветити словенским стварима онако марљиво, како бисмо жељели, јер смо имали и сувише посла у својој кући. Сада смо се у кући уредили, те се можемо опет окренути на Словене, чији је положај у Европи постао критичнији но икад. Словенство је увијек било угрожено од германизма, који је у нашим данима достигао необичну моћ и жуди за освајањем. Против Словена пружа му помоћну руку панисламизам, кога пангерманизам за своје службе организује, вјежба и оружја. Њемачка заиста добија престижни утицај на Блиском Истоку и њиме продире чак у Малу Азију. Многи су се уздали, да ће руско-аустријски споразум користити Словенима, особито оним на Балкану, али се сад увидјело, да је тиме помогнуто само германизму.

Све то показује, да пробудено интересовање за словенско питање има дубоке историјске разлоге. Али они, који хоће да удесе тјешње везе између Словена, морају имати на уму и гробене на које морају ударити. Чим дођу на ред политичка питања, Словени ће се с мјеста разилазити; доћи ће се не до зближења, већ можда до познања његове немогућности. А ипак је дужност свакога, који осјећа ону народну спону са словенским свијетом, да се својски стара о зближењу.

Узајамност прије свега предпоставља поштовање права појединих народности. Ваља избјежавати свако пансловенско личење; мисао панславизма сасвијем се преживјела, нема никаква реална смисла а може само компромитовати дјело словенске узајамности. Ваља ударити другим путем. Вјерске и политичке разлике отварају узајамности још много шире поље. Утврђење ове узајамности спада у најбитније народне интересе како Русије тако и српских земаља.

Овдје је неизбежно потребна довољна тактичност и опрезност. Нико од посленика на словенској узајамности не треба изазивати величане наде, нити давати изјаве, које би могле изгледати као обећање и обавезе за Русију. У том погледу лежи на свима, који се приближују словенскоме питању, велика одговорност.

Баш с тога су многи Руси за овај мах противни словенском конгресу. Погодбе су сада друкчије, но пред московским конгресом. Без плана, без промишљеног програма конгрес би могао само компромитовати дјело словенске узајамности. С тога нам се и сазивање конференције од представника словенских народности чини да је у невријеме, али ћемо ипак и ми морати гледати да са овима представницима дођемо у додир.“

Мостарски „Народ“ поново говори о некаквој преметачини у манастиру Житомишћу, сумњичећи Књажевску Владу као за то одговорну. Ми смо у стању изјавити да Књажевска Влада није тражила ту преметачину нити је кога опомоћила да је тражи, а није могла на ту мисао ни доћи, пошто са таквом преметачином, у сваком случају, не би могла ништа ни постићи.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

— Приликом свечаног полагања темеља новој вароши Бару измијењане су између Њ. Кр. В. Господара и Њ. В. Краља Виктора Емануела ове депеше:

Његовом Величанству Краљу
Виктору Емануелу
Рим.

На обалама ове дивне луке, која се претвара у најобезбјеђеније пристаниште према Твоме Барију, и одакле си се навезао на море са Нашом љубљеном Кћерком и Краљицом Јеленом, полажем свечано данас камен темељац новом граду Бару, чији ће напредак моћи убрзати нарочите мјере, да буде готов да послужи потребама наше словенске браће са Дунава, која жуде на Јадран.

Овом приликом са најбољим жељама поздрављам Тебе и Твој народ збратимљем у овоме предузећу заједничким жељама.

Никола.

A Sua A. R. Principe del Montenegro
Topolitza

Mille grazie del Tuo telegramma così affettuoso e così gradito. I legami di parentela che ci uniscono e la profonda costante affezione che è tra noi possono darti la misura della parte che prendo alla Tua soddisfazione per l'avvenimento che oggi è stato festeggiato, ben lieto del concorso che l'ingegno e il lavoro italiano portano a codesta opera da cui tanto potranno avvantaggiarsi i rapporti tra i nostri due paesi.

Ti ricambio con la migliore cordialità il saluto tanto caro a Elena ed a Me. E solo vi aggiungo tutti i nostri voti pel prospero sviluppo della novella città.

Vittorio Emanuele.

Његовом Краљевском Височанству
Књазу Црне Горе
Тополици.

Велика хвала на Твом тако љубазном и пријатном телеграму. Сродничке везе које нас спајају и дубока постојана љубав, која је међу Нама, могу Те увјерити колико Ја учествујем у Твом задовољству поводом догађаја, који се данас светкује. Прерадостан, што италијански геније и рад судјелују у том предузећу, које ће бити толико корисно за односе између наше двије земље, одазивљем се са највећом срдечношћу Твом поздраву тако драгом Јелени и Мени, са најбољим жељама за успјешни развитак нове вароши.

Виктор Емануел.

Сједнице светог Синода. Да по Уставу св. Синода посрпшавају односне послове своје надлежности, позвати су на Цетиње синодски чланови, који су са својим предсједником Његовим Високопреосвештенством Господином Митрополитом Митрофаном на челу у четвртак, 1. маја, у Митрополијској цркви присуствовали призиву св. Духа. Затим су у истој цркви пред Њивотом св. Петра положили прописану заклетву. После овога пошли су из цркве г. г. чланови у одређену за то салу у Митрополији, гдје је предсједник сходним говором отворио синодске сједнице.

У своме говору предсједник је истакао живот црногорске цркве, изразивши најдубље признање Архиепископима, који су кроз дугу и тешку прошлост заједно са својим ревностним свештенством знали високо сачувати достојанство и аутокефалност повјерене им цркве. У исто вријеме нагласио је, како је срећно владајући Господар Његово Краљевско Височанство Књаз Никола I., цијењећи значај цркве и вјере, свагда потпомагао и штитио све оно, што је св. цркви на корист и углед служило.

На депешу, коју је св. Синод овом приликом Његовом Краљевском Височанству Књазу Господару отпратио, стигао је са Тополице овај одговор:

Његовом Високопреосвештенству
Митрополиту Митрофану

Цетиње.

Осјећаји истинске побожности и љубави према доброј цркви и парода, којима је св. Синод прожет у почетку свога узвишенога рада, особито су драги Моме срцу. Њихова неразлучност од осјећаја оданости Мени и Моме Дому понован је доказ тврде заједнице између Мене и св. православне цркве.

Та је заједница драгоцјено нам водство, предато Ми на чување од славних предака. Молим Вас Високопреосвешћени, да код св. Синода изволите бити тумач Моје захвалности на осјећајима вјерности и најбољих жеља за плодан и корисан рад Синода на добро св. цркве и народа.

Никола.

Депеша св. Синода, упућена Његовом Краљевском Височанству Књазу Господару гласи:

Његовом Краљевском Височанству
Књазу Господару Николи I.

Тополица.

Бог, вјечни чувар Црне Горе, кроз дуга и тешка времена очувао је њену политичку независност и црквену аутокефалност. За ово заслуга припада Вашему Узвишеному Дому, из кога су на кормило државно и црквено долазили велики мужеви, духовни пастири и свјетовни владари, који су вазда знали високо држати углед Црне Горе и свете православне цркве.

Између многих савремених реформа, које је Ваше Краљевско Височанство на срећу и благо Црне Горе благоизволило санкционисати, и св. црква била је усрећена духовнијем законима Православних Консistorија и св. Синода.

Сагласно Уставу светог Синода, данас први пут окупљени синодски чланови, на првом мјесту, за своју свету дужност сматрају Вашем Краљевском Височанству и Вашем Узвишеном Дому изјавити своју вјерност и непоколебиву оданост. У исто вријеме Синод најпозније Вама, Узвишени Господару, најтоплије благодари за небројена добра, која сте отачаственој цркви учинили.

Ваше Краљевско Височанство, Ваш Узвишени Дом и Црну Гору свети Синод препоручује промислу Свевишњег.

Смирени молитвеници:

Митрополит Митрофан
Архимандрит Кирил Митровић
Архимандрит Михаил Дожић
Игуман Проконије Врачар
Протојереј Павле Петровић
Протођакон Филип Радичевић
Ђакон Иво Калуђеровић.

Исправка. У старој штампи разноси се глас да је нова варош Бар, којој је ових дана свечано положен камен темељац, одређена за нову пријестоницу. Та вијест је проста фантазија новинара, којима је историјски и географски значај Цетиња непознат, а нова варош Бар намијењена је једино трговини и индустрији и као таква има бити проглашена и слободном вароши.

Одликовање. Г. Димитрије Јанковић, други књиговођа Народне Банке, који је за петнаест мјесеци радио у Црногорској Банци као организатор и директор, био је одликован на Ђурђевдан од Њ. Кр. В. Господара IV. степеном Данилова ордена.

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевца Стевана и Станислава привремено одбор примио је даље ове прилоге:

Г. Gustav von Tempelhof, фабрикант из Лукавица (Босне)	кр. п.
„Ото Франк, црногорски консул у Анверсу	500.—
„Јелинек Мерцедес из Нице фр.	200.—
„Бузепе Волпи	200.—
„Иван Павловић, српски посланик у пензији фр.	100.—
„Грчић, директор српске штампарије у Дубровнику	20.—
	15.—

На знање. Друштво „Цетињска Читалица“ одржаће 4. маја ове године у 3 сата послје подне у друштвеном локалу редовну годишњу скупштину — што и овим путем ставља на знање друшвеним члановима Управа поменутог друштва.

ТЕЛЕГРАМИ

Атина, 28. априла. Из Солуна се јавља, да су три ескадрона коњице кренула у Митровицу, да тамо буду за заштиту инжењера, који су такође онамо отпutoвали због проучавања предрадња за новопазарску жељезницу.

Цариград, 28. апр. Шемзи-паша, заповједник 18. дивизије у Митровици, наменован је вишим дивизијским генералом.

Софија, 29. апр. Делегати српског централног одбора отпutoвали су у Солун, да данас присуствују скупштини грчких комитетлија и да се споразумију, о мјерама за заједничку борбу против македонских Бугара. Ове недјеље биће више сједница грчког комитета. Према томе очекују се већи немири, што би све могло имати озбиљних пошљедица.

Биоград, 30 априла. Румунски краљевски пар стићи ће 2. маја о.г. у Турн Северин, гдје ће га у име Краља Петра поздравити генерал Сава Грујић.

Јекатеринослав, 1. маја. У овдашњу тамницу бачена је бомба, од чега распукоше зидови тамнице. Тамничари почеше бјежати кроз пукотине. Стража је убила десет бјегунаца. Настаде буна, у којој су стражари убијени, а више тамничара рањено.

Петроград, 1. маја. Приликом претреса буџета министарства унутрашњих дјела у Думи, Макаров, помоћник министра, одговорио је да је влада вољна признати друштвену самоуправу, али је с обзиром на револуционарни покрет који се појавио још у год. 1905. и на бунтовнике изгреде потребно, да се још задрже пријеки судови, тим прије, што је њихово прерано укидање у гдјекојим случајевима довело до многих убистава и пљачкања. Укидање пријеких судова може бити само постепено и са великом пажњом. Макаров је завршио с изјавом, да ће влада учинити све што је могуће, да се у земљи поврати мир и ред.

Биоград, 3. маја. Приликом доласка румунског краљевског пара у Турн Северин, генерал Сава Грујић предаће Краљу својеручно писмо Краља Петра.

Цариград, 3. маја. Султан је примио заповједника македонске жандармерије генерала Робиланта у аудијенцију.

СПИСАК СТРАНАЦА

приспјелих на Цетиње од 27. априла до 3. маја 1908. год.

К. Дамс с породицом, трговац из Берлина; С. В. Брега, прив. из Чикага; г-ђа Ендерс из Чикага; К. Лишка с госпођом, чиновник из Будимпеште; К. Шикинг с госпођом, прив. из Беча; барон Пике с госпођом, прив. из Русије; Г. Патак, представник из Скадра; М. Хампе, инжењер из Берлина; Ф. Конрад, прив. из Будимпеште; О. Бајер, трговац из Бреславе; Е. С. Кимбан из Бостона; Р. Л. Бул, из Филадельфије; Х. Смит, из Кембриџа, Л. Стикс, чиновник из Будимпеште; С. Зурани, трговац из Скадра; С. Ђурковић, бив. ађутант из Бијеле; Е. Фајн с госпођом, фабрикант из Штутгарта; д-р А. Мајер, директор из Софије; г-ђа Нај са кћером, прив. из Лондона; г-ђа Стур, прив. из Салисбурија; г-ђа А. Е. Брок, прив. из Салисбурија; д-р Л. Бајер, лекар из Граца; М. Биско, држ. саветник из Париза; Ф. Шендл, чиновник из Ебенсе-а; д-р С. Павловић са госпођом, кр. саветник из Сомбора; С. Грчић, управитељ штампарије из Дубровника; Х. Брунер, чиновник из Трста; К. Вертхајм, прив. из Касела; Л. Б. Тунис, прив. из Њу-Јорка; Е. Хајер, прив. из Рима; Г. Комбе, из Чикага; А. К. Хелмхолц, прив. из Њемачке; П. Борнбек, из Прага; В. Клемент, директор из Мл. Болеславе; Ф. Крахулик са супругом, посједник из Прага; А. Рохаг, трг. путник из Берндорфа.

Хотел Рајнвајн: С. Стокопник, чиновник из Котора; Ф. Курски, трговац из Лемберга; Ј. Цинерт, чиновник из Теплица; А. Рети, чиновник из Беча; Л. Рети, чиновник из Беча; Л. Сигт, чиновник из Минхена; Х. Сигт, чиновник из Минхена; Ј. Нетолики, чиновник из Минхена; Ј. Продановић, трговац из Трста; Д. Розенцвајг, трговац из Новог Сада; А. Стошер, чиновник из Минхена; Г. Тајз, трговац из Сарајева; С. Унхерт, прив. из Сарајева.

Цијене производа у главнијим мјестима за вријеме од 15. марта до 15. априла 1908 године.

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																			
		ВУНЕ		МАСТИ				МЕСА СУВА				РИБА СУХА				МЕСО С В Ј Е Ж Е					
		шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице
		У	К	Р	У	Н	А	М	А	У	К	Р	У	Н	А	М	А	У	К	Р	У
1	Цетиње	1.60	2.80	2.80	1.60	2.80	1.60	1.20	3.20	1.60	40	1.60	40	1.60	40	1.60	40	1.60	40	1.60	
2	Подгорица	1.80	2.80	2.80	1.80	2.80	1.80	1.20	3.20	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	
3	Никшић	1.80	2.80	2.80	1.80	2.80	1.80	1.20	3.20	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	
4	Бар	1.80	2.80	2.80	1.80	2.80	1.80	1.20	3.20	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	
5	Ријека	1.80	2.80	2.80	1.80	2.80	1.80	1.20	3.20	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	
6	Улцињ	1.80	2.80	2.80	1.80	2.80	1.80	1.20	3.20	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	
7	Вир	1.80	2.80	2.80	1.80	2.80	1.80	1.20	3.20	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	
8	Данилов-град	1.80	2.80	2.80	1.80	2.80	1.80	1.20	3.20	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	
9	Колашин	1.80	2.80	2.80	1.80	2.80	1.80	1.20	3.20	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	
10	Андријевица	1.80	2.80	2.80	1.80	2.80	1.80	1.20	3.20	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	40	1.80	

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ НА ЈЕДНОМ ЛИТРУ																			
		ВУНЕ		МАСТИ				МЕСА СУВА				РИБА СУХА				МЕСО С В Ј Е Ж Е					
		шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице
		У	К	Р	У	Н	А	М	А	У	К	Р	У	Н	А	М	А	У	К	Р	У
1	Цетиње	1.44	2.40	2.40	1.44	2.40	1.44	1.20	3.20	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	
2	Подгорица	1.44	2.40	2.40	1.44	2.40	1.44	1.20	3.20	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	
3	Никшић	1.44	2.40	2.40	1.44	2.40	1.44	1.20	3.20	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	
4	Бар	1.44	2.40	2.40	1.44	2.40	1.44	1.20	3.20	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	
5	Ријека	1.44	2.40	2.40	1.44	2.40	1.44	1.20	3.20	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	
6	Улцињ	1.44	2.40	2.40	1.44	2.40	1.44	1.20	3.20	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	
7	Вир	1.44	2.40	2.40	1.44	2.40	1.44	1.20	3.20	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	
8	Данилов-град	1.44	2.40	2.40	1.44	2.40	1.44	1.20	3.20	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	
9	Колашин	1.44	2.40	2.40	1.44	2.40	1.44	1.20	3.20	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	
10	Андријевица	1.44	2.40	2.40	1.44	2.40	1.44	1.20	3.20	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	40	1.44	

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА НА 100 КГР.																			
		ВУНЕ		МАСТИ				МЕСА СУВА				РИБА СУХА				МЕСО С В Ј Е Ж Е					
		шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице
		У	К	Р	У	Н	А	М	А	У	К	Р	У	Н	А	М	А	У	К	Р	У
1	Цетиње	20	25	25	20	25	20	18	40	20	25	20	25	20	25	20	25	20	25	20	
2	Подгорица	20	25	25	20	25	20	18	40	20	25	20	25	20	25	20	25	20	25	20	
3	Никшић	20	25	25	20	25	20	18	40	20	25	20	25	20	25	20	25	20	25	20	
4	Бар	20	25	25	20	25	20	18	40	20	25	20	25	20	25	20	25	20	25	20	
5	Ријека	20	25	25	20	25	20	18	40	20	25	20	25	20	25	20	25	20	25	20	
6	Улцињ	20	25	25	20	25	20	18	40	20	25	20	25	20	25	20	25	20	25	20	
7	Вир	20	25	25	20	25	20	18	40	20	25	20	25	20	25	20	25	20	25	20	
8	Данилов-град	20	25	25	20	25	20	18	40	20	25	20	25	20	25	20	25	20	25	20	
9	Колашин	20	25	25	20	25	20	18	40	20	25	20	25	20	25	20	25	20	25	20	
10	Андријевица	20	25	25	20	25	20	18	40	20	25	20	25	20	25	20	25	20	25	20	

Број	ВАРОШ	ПРОДАЈНА ЦИЈЕНА НА ЈЕДАН КОМАД																			
		ВУНЕ		МАСТИ				МЕСА СУВА				РИБА СУХА				МЕСО С В Ј Е Ж Е					
		шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице	шерице
		У	К	Р	У	Н	А	М	А	У	К	Р	У	Н	А	М	А	У	К	Р	У
1	Цетиње	100	100	80	160	120	140	50	16	16	17	6	5	1.50	2	5	6.50	8.50	2.30	2.60	80.90
2	Подгорица	130	85	38	150	120	140	50	16	16	17	6	5	1.60	1.40	5	6.50	8.50	2.30	2.60	80.90
3	Никшић	92	78	32	150	120	140	50	16	16	17	6	5	1.60	1.40	5	6.50	8.50	2.30	2.60	80.90
4	Бар	95	68	28	190	120	140	50	16	16	17	6	5	1.40	1.40	5	6.50	8.50	2.30	2.60	80.90
5	Ријека	120	80	32	150	120	140	50	16	16	17	6	5	1.60	1.40	5	6.50	8.50	2.30	2.60	80.90
6	Улцињ	130	80	32	150	120	140	50	16	16	17	6	5	1.60	1.40	5	6.50	8.50	2.30	2.60	80.90
7	Вир	130	80	32	150	120	140	50	16	16	17	6	5	1.60	1.40	5	6.50	8.50	2.30	2.60	80.90
8	Данилов-град	100	80	32	150	120	140	50	16	16	17	6	5	1.60	1.40	5	6.50	8.50	2.30	2.60	80.90
9	Колашин	85	80	32	150	120	140	50	16	16	17	6	5	1.60	1.40	5	6.50	8.50	2.30	2.60	80.90
10	Андријевица	100	90	32	150	120	140	50	16	16	17	6	5	1.60	1.40	5	6.50	8.50	2.30	2.60	80.90

Број 1072. Статистика Одјелења Народне Привреде Књ. Министарства Унутрашњих Дјела; 30. априла 1908. године, на Цетињу.

Број 1072. Статистика Одјељења Народне Привреде Књ. Министарства Унутрашњих Дјела; 30. априла 1908. године, на Цетињу.

Званични огласи

СУДСКИ ПОЗИВ

У смислу ријешења Књ. Суда за суђење анархистичких злочина на Цетињу, од данас број доњи, и овим путем позивају се:

Марко Даковић, свршени правник;
Тодор Божовић, студент биоградског универзитета;

Јован Ђоновић, студент биоградског универзитета;

Милија Павићевић, бив. народни посланик;

Симо Шобајић, б. нар. посланик;

Лазо Божовић, бивши учитељ;

Љубо Павић, трговац;

Перо Врбица, бив. чиновник министарства финансија;

Андрија Радовић, држ. савјетник у пензији;

Бајо Гардашевић, судија у пензији;

Саво М. Ђурашковић, бив. нар. посланик;

Никола Т. Мартиновић, студент у Минхену;

Петар Новаковић, бивши писар обласног суда на Цетињу;

Радоња Поповић, студент — родом из Куча;

Вујадин Окичин Вујачић, бивши капетански писар;

Милутин Ристов Миличковић, сељак из Пипера;

Лазар Дамјановић, свр. правник;

Јован Томашевић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Јован Кажич, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Глигорије Вукчевић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Јово Лазаревић, типограф —

оптужени по дјелу завјере откривене дана 23. октобра 1907. год. на Цетињу против Његовог Краљевског Височанства Књаза Господара, чланова Владајућег Дома и постојећег стања у Црној Гори, да на дан 12. маја ове године у 8 сати прије подне предстану потписаном суду ради одбране, којег ће се дана одржати јавна расправа по наведеном злочину.

У случају, ако се позвати не пријаве, суд ће донијети заочну пресуду (in contumaciam) ма и на штету оптужених.

Број 258—В—1908.—40

Цетиње, 20. марта 1908. год.

Књ. Суд за суђење анархистичких злочина

Предсједник

ОГЛАС

Министарство Финансија и Грађевина — Одјељење за Грађевине и Саобраћај, дана 11 маја т. г. држаће јавну лицитацију на Веруши за израду следећих радова:

- 1.) Израду око 12.000 метара колског пута од Јабукe до Вeрушe;
- 2.) Израду чeтири дрвeна (ногe од камeна) мостa прeко ријекe Тарe;
- 3.) Израду два камeна мостa и осaм малих мостиха;
- 4.) Израду камeног мостa на ријeци Ковачици у Лијевој Ријeци.

Пoдузимачи су дужни прeдaти Одјељењу за Грађевине и Саобраћај кaуцију тридeсeт од стo од вријeднoсти пoдузeтoг рaдa и тo у гoтoвoм нoвцу или нeпoкрeтним добрима. Кaуција у нeпoкрeтним добрима, трeбa дa је кaпeтанским или општинским судoм oвјeрeнa, тaчнo њeзинa вријeднoст прoцијeњeнa и дa није никoм пoдлoжeнa.

Пoштo сe угoвoр o рaду склoпи, пoдузимачи су дужни пoднeсeну кaуцију у нeпoкрeтнoсти тaкcирaти у нaдлeжнoм кaпeтанскoм или општинскoм суду и прeдaти Одјељењу за Грађевине и Саобраћај.

Плaћањe тaкcа пaдa нa тeрeт пoдузимачa.

Плaнoви, прoрaчуни и други ближи услови зa гoрe пoмeнутe рaдoвe, дoбићe сe нa дaн лицитације нa лицу мјeстa.

Одјељење зaдржaје прaвo дa рaдoвe никoмe нe уступи aкo би нeпoвoљнe цијeнe билe.

Бр. 751. Из Кaнцeлaрије Министарства Финансија и Грађевина, Одјељење за Грађевине и Саобраћај. 25 априла 1908. Цeтињe 2,3

СТЈЕЧАЈ

Одјељење Народне Привреде упутиће у току ове године 2 младића на изучавање *практичног мљекарства и виноградарства*. Младићи, који желе бити питомци Одјељења, не смију бити млађи од 15 ни старији од 20 година; треба да су најмање свршили 4 разреда основне школе са врло добрим успјехом и да су примјерног владања.

Уз пријаву треба приложити школску свједоцбу, крштеницу, увјерење кап. суда у владању и имовном стању и дозволу од родитеља (стараоца) да могу ступити за питомце. Привредно одјељење одређиће услове којих се имају придржавати они, који буду изабрати за питомце.

Вријеме поласка као и избор младића Одјељење ће, у своје вријеме, објавити овим путем.

Број 563. Из Одјељења Народне Привреде Министарства унутрашњих дјела, 15. марта 1908. год. на Цетињу. 2,3

Службени огласи

СУДСКИ ПОЗИВ

У смислу ријешења Књ. Обласног Суда у Никшићу од 31. марта о. г. број доњи, позива се Маринко Милованов Божовић, из села Нинковића у Језерима који је убио жандарма Радована П. Карацића, а који је поћу између 3. и 4. новембра пр. год. утекао из овдашњег истраж. затвора, да на дан 27. маја* о. г. у 8 сати прије подне предстане потписатом Суду, ког ће се дана одржати јавна расправа по наведеном злочину, а у случају Божовићевог непрестанка, Суд ће донијети своју пресуду, па ма она била и на његову штету.

Број 494—V—1906—32.

У Никшићу, 1. априла 1908.

Књ. Обласни Суд.

за врш. дуж. председника,

Р. 131. Бр. 170 3,3 судија М. Ј. Николић.

* Прошли пут погрешно је ошмпано: 27 марта.

ОГЛАС. — Управа варошке општине Данилов-града, има извршити у општини следеће радње:

- а) Скидање земљишта, за уређење двије варошке улице.
- б) Насип тученим пијеском главне улице и других гдје се потребно види.
- в) Направку три пута, за силазак к р. Зети, и
- г) Направку дијела колског пута који је остао, до моста и пута ког су војници радили к манастиру Ждребанику.

Поменуте радње општ. управа продаваће инкантом који је одређен и обаваће се, на дан 21. маја ов. год. од 8 до 12 пред и 3—6 сати после подне, и радњу уступити понудиоцу најниже цијене, ако услови понуде буду управи повољни.

Лициантима тражи се кауција од 500 круна у готову, непокретности или сигурни јемци. Те се овим путем позивају сви они који би жељели ове радње предузети, да у одређено вријеме присуствују продаји, положивши унапријед тражену куцију. — Услови рада могу се виђети и прије дана лицитације, у овој управи у канцеларијске уре.

Број 346—109—1908.

Данилов-град, 28. априла 1908.

Упр. вар. Општине Д-града

Председник

Р. 172, Бр. 212-а. 1,2 Кап. Т. Ђуровић

ОГЛАС. — Управа Варошке Општине Данилова-града, намјерава јавним путем продати Општинска непокретна добра у корист исте, а која се састоји из:

- 1.) Једна кућа поземљуша, у вароши Д-град купљена од Мијајла М. Љумовића.
- 2.) Једна кућа поземљуша у истом мјесту, купљена од Маре П. Шарановић и
- 3.) Земљу купљену од Шпира Т. Лапића, која се налази у пет комада и то: а) Једно рало, $\frac{3}{4}$, 86 $\square$ м. косачице у звано мјесто „Грмјечевића“ б) Три рала $\frac{3}{4}$, 50 $\square$ м. оранице, у звано мјесто „Мала Копита“.
- в) Једно рало $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ 62 $\square$ м. луга (горе) у звано мјесто „при цаци“.
- г) Једно рало $\frac{1}{18}$ 62 $\square$ м. исто луга у истом мјесту при цаци. Све четири комада у косови луг и
- д) Два рала $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{16}$ 61 $\square$ м. оранице и косачице у звано мјесто „Веље поље“ у удуту главичком.

Сву горњу имовину општина је купила од власника судским путем, а продаје је из слободне руке дана 22. маја ове године, од 8 до 12 пре и од 3 до 6 сати по подне, којег ће је дана уступити понудиоцу највише цијене у једно или дјелимце, за готово или вересиом, који услови буду и ако у опште буду повољни за општину; зато ко би жељео купити, нек се реченог дана пријави.

Број 348. 109. 1908.

Данилов Град, 28. априла 1908.

Упр. Вар. Општине.

Председник:

Р. 228, Бр. 212-в. 1,2 кап. Т. Ђуровић

ОГЛАС — Општина вароши Данилов-града, намјерава градити своју нову општинску кућу, од двадесет метара дужине и десет ширине, у Данилову-граду, од које дужине биће дванајест метара на два, а осам метара на један бој.

Израду поменуте куће општина ће продати контрамом, јавним инкантом, који ће се одржати на 21. маја ов. год., од 8 до 12 прије и од 3 до 6 сати по подне, у канцеларији Општинске Управе и контра уступити понудиоцу најниже цијене, ако услови буду повољни.

Лициантима тражи се у напријед поднесена кауција, од 2000 хиљаде круна, у готову, непокретностима или сигурну јемцу. Те се овим путем позивају сви они који желе лицитирати, да у одређено вријеме присуствују лицитацији.

Детаљни услови рада могу се виђети и прије дана лицитације у потписатој Управи сваког дана, у канцеларијске часове.

Број 347—109—1908.

Данилов-град, 28. априла 1908.

Управа Вар. Општине

Председник:

р. 145. бр. 212-б. 1,2 Кап. Т. Ђуровић.

ОГЛАС. — Износи се на јавну продају, доље описата непокретност, Јанка Лакићевића, из Требаљева, процијењена круна 700.

Продаја ће се извршити у канцеларији капетаније Липовске на три рока 21. маја, 21. јуна, 21. јула на подне, ове године. На првом року непокретност неће се дати, испод процијењене вриједности, на другом хоће али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем даће се понудиоцу највеће цијене.

Сваки је лициант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају, се сви они који на непокретност имају какво реално право и пречи купци, да се пријаве Суду прије прве продаје.

Опис непокретности: 2 рала оранице и 2 рала косачице, у једном комату; граници јужно и источно баштином Станоја Ивановића, сјеверно потоцићем, западно баштином Јанка Лакићевића.

Број—549—399—1906.

Блатина, 21. априла 1908. год.

За Капетана

Р. 160, Бр. 213, 1,1 писар В. Кујовић.

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности пок. Ивана Андрина Ћетковића, из Зубаца, извршиће се 12. августа 1908. г. у 9 сати прије подне.

Види оглас у прилогу 8. броја „Гласа Црногорца“ од 1908.

Број 284 ex 1908—62—1907.

Бар, 16. априла 1908.

Капетански Суд:

Капетан

Р. 47. Број 194 1,1 И. Вретеничић

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности пок. Ивана Андрина Ћетковића, из Зубаца, извршиће се 12. августа 1908. год. у 9. сати прије подне.

Види оглас у прилогу 8. броја „Гласа Црногорца“ од 1908.

Број 284 ex 1908—62—1907.

Бар, 16. априла 1908.

Капетански Суд

Кап. И. Вретеничић

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности Ника Б. Јабучанина из Цетиња извршиће се на дан 21. августа 1908. год. у 3 сата послје подне сходно рјешењу потписатог суда од 21. овог мјесеца, број доњи.

Виђи оглас у „Глас Црногорца“ од 16. фебруара 1908. године, број 8.

Цетиње, 24. априла 1908. год.

Број 391 ex 1908.—VI—1907—284.

Општински Суд.

Заступник председника Р. 64, Бр. 211, 1,1 П. А. Пејановић

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности официра Рада Т. Радовића из Никшића, извршиће се на дан 26. августа 1908. године у 3 сата послје подне.

Види оглас у 11. броју „Гласа Црногорца“ од 1908. године.

Број 129 ex 1908.—1904—155.

Никшић, 26. априла 1908. год.

Општински Суд;

судија

Р. 49, Бр. 209, 1,1 М. В. Мијушковић.

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности Ника И. Мартиновића из Никшића, извршиће се на дан 1. септембра ове 1908. године у 3 сата послје подне.

Види оглас у 11. броју „Гласа Црногорца“, од 1908. год.

Број 131—111—1908.

Никшић, 1. маја 1908. год.

Општински Суд:

судија

Р. 49, Бр. 214, 1,1 М. В. Мијушковић.

Приватни огласи

БАРСКО ДРУШТВО

Распоред пловидбе поштанских и трговачких параброда по Скадарском језеру и Бојани.

Полазак: Поштански и трговачки параброди полазе сваки дан осим недјеље у 10 сати прије подне из Скадра и тичу Вир—Плавницу: понедељником, сриједом и петком, а Плавницу—Вир: уторником, четвртком и суботом. Истог дана враћају се у Скадар.

Сретање: На Виру с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Полазак: Из Ријеке за Вир полази сваки дан осим недјеље у 11 сати прије подне и истог дана враћа се на Ријеку.

Сретање: С парабродом, који полази из Вира за Плавницу и Скадар и то: понедељником, сриједом и петком, а уторником, четвртком и суботом с парабродом за Вир и Скадар. На Виру пак с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Сретање: На Плавници с приватнијем подгоричкијем омнибусом у доласку и поласку.

Полазак: Из Скадра за Обод и обратно сваког дана осим недјеље.

За подробнија обавјештења треба се обратити односнијем друштвенијем агенцијама.

Р. 156. Бр. 128. 4,36

УПРАВА.

ЦРНОГОРСКА БАНКА почела је издавати оригиналне акције у замјену уложних књижица. Замјена се врши на Цетињу у стану банчином а у унутрашњости код њених Филијала и Заступништва без икаквих трошкова.

Управа Црногорске Банке.

Р. 34, Бр. 207, 2,3

ПОЗИВ

на упис II кола акција Црногорске Банке.

Према ријешењу II редовне главне скупштине акционара Црногорске Банке одржане на дан 2. фебруара о. г. а на основу чл. 8. банчних правила, отвара се упис на II коло акција, које има 1000 комада, сваки по кр. 200.

При упису полаже се на име уписине по круна 3 од сваке акције а на име уплате 10% или по свакој акцији круна 20 остатак од круна 180 полаже се у 18 мјесечних obroка од по кр. 10.

Упис почиње 1. априла о. г. и вршиће се сваког радног дана прије и послје подне и то:

на Цетињу: у банчином локалу; у Подгорици и Бару код банчних филијала;

у Колашину, Ријеци, Његушима и Вир-Пазару код банчних заступника и

у Никшићу код I Никшић. Штедионце.

Наша браћа у Америци могу упис извршити или непосредно код Црногорске Банке или преко тамошњих мјесних новчаних завода како за најподесније и за најсигурније наћу. Страни поданици у земљи и изван који желе бити акционари имају се непосредно обратити Црногорској Банци.

Број 2139.

Цетиње, 18. марта 1908.

Р. 180 бр. 147 5,5. УПРАВА ЦРНОГОРСКЕ БАНКЕ.

Црногорска Банка на Цетињу

врши под најповољнијим условима све банкарске послове као:

1.) Есконтује — даје зајмове на мјенице са роком на 4 мјесеца, а на сигуран подлог и на 6 мјесеци.

2.) Издаје зајмове на залогу оригиналних акција свију новчаних установа и на залогу драгоцености.

3.) Одбарава трговцима из цијеле земље кредите по текућим рачунима под најповољнијим условима.

4.) Прима улоге на штедњу и плаћа на уложен новац 4—6% год. интереса.

5.) Врши исплате уз најмању провизију како за сва мјеста у земљи тако исто и у иностранству.

6.) Издаје чекове на сва Европска мјеста.

7.) Купује и прима за наплату чекове на све стране пијаче.

8.) Купује американске доларе по најповољнијем курсу.

9.) Издаје кредитна писма на сва важнија Европска мјеста.

Број 2761.

Цетиње, априла 1908.

Р. 130, Бр. 186, 2,3

УПРАВА

На знање. Част ми је јавити поштованом грађанству вароши Подгорице, да код мене постоји и ове, као и прошлих година депозит.

САРАЈЕВСКОГ ПИВА

како за Подгорицу, тако за Данилов-Град и Никшић, те овим чиним до знања свим оним, који би се жељели из мог депозита с реченим пивом служити, да се изволе потписаном обратити. Такви препродаваоци у Никшићу и Данилову-Граду добијају бесплатно апарат на употребу, док исто трошили буду.

Такође чиним на знање п. н. грађанству, да у мојој радњи постоји разних закуска за пиво, као: салам, сир швајцарски пришта и т. д. а о уредности и мобилизацији локала сваки се увјерио, које исти постоје.

Цијене умјерене, послуга брза и тачна. Молим за наруџбине и што већу појету.

Подгорица, 12. априла, 1908.

С поштовањем

Борђе браћа Радојковићи.

Р. 128. Бр. 190. 2,3

НА ЗНАЊЕ Од сваког, без разлике, ко ми дугује а не подмири дуг до 15. маја 1908. год. нек не имадне ни мало жалости, тражићу свој новац судским путем.

Цетиње, 15. марта 1908.

Р. 35, Бр. 133, 4,5 Васиљак Теодоридес

ВЕЛИКУ СРПСКУ КЊИЖАРУ И ШТАМПАРИЈУ

БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА

КУПИЛО ЈЕ

УЧИТЕЉСКО ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО

„НАТОШЕВИЋ“

У НОВОМ САДУ.

Све поруџбине са стране шаљу се на Учитељско Деоничарско Друштво „Натошевић“ у Новом Саду, а поруџбине из места примају се у самој књижари и штампарији, које се налазе у п. п. свом досадањем локалу. Број 143. 3—5

Поруџбине се извршују брзо, тачно и по примереној цени.

ИСКЉУЧИВО ЗА ЦРНУ ГОРУ

ЗАСТУПНИК ПРОДАЈЕ

Најсавременијих Грамофона и плоча на ЦЕТИЊУ код

НИКОЛЕ КНЕЖЕВИЋА

КАО ГОД ШТО ЈЕ НА ГЛАСУ ФАБРИКА, ЗА СОЛИДНОСТ ГРАМОФОНА ТАКО ИСТО ЈЕ НА ГЛАСУ И СА СВОЈИМ ПЛОЧАМА, А ТАКО ИСТО КАО ДОБРЕ ИЗДАЈЕ И ЗОНОФОНСКЕ ПЛОЧЕ, КОЈЕ СУ ЈЕДНЕ И ДРУГЕ СА ЗЛАТНИМ ЕТИКЕТАМА, А УПОТРЕБЉУЈУ СЕ СА ОБИЈЕ СТРАНЕ, КО ЖЕЛИ ИЗВРШИТИ ПОРУЏБИНУ НЕКА СЕ ОБРАТИ МЕНИ ЗА ЦЕНОВНИК КАКО ГРАМОФОНА ТАКО И ПЛОЧА, СА НАЈЛЕПШИМ МЕЛОДИЈАМА СРПСКИМ И СТРАНИМ.

Препоручујем се за што већу поруџбу како радњама тако и фамилијама за које је Грамофон једна од најлепших фамилијарних забава.

Са поштовањем

Никола Кнежевић.

П. П. Број 37 6—10

АННИНГЕР & К^о

ТРСТ

(Anninger & Co Trieste)

Via S. Nikolo 10

Велико складиште ловачких и ратних пушака.

Оригиналих Gasser-ових револвера израђених код фабрике Leopold Gasser у Бечу, најновијих американских револвера и аутоматичних пиштоља, сваке врсти. Нови илустровани ценовник, шаљемо на захтев и бадава ифранко.

п. п. Бр. 395. 11—20.

КЊИГОВЕЗАЧКА ШКОЛА И РАДИОНИЦА

„Друштва за потпомагање заната и трговина у Црној Гори“

Јавља поштованом грађанству у мјесту и у унутрашности, даље надлештвима, општинским, црквеним и манастирским управама да по умјереној цијени

прима на повез и израду **КЊИГЕ,** **ПРОТОКОЛЕ,** **И РЕГИСТРЕ**

у платну (по избору), молескину и у кожи.

Нарочита се пажња скреће на овај оглас одборима цркава и управама манастира, јер је ова радионица у стању, да им трајно сачува често скупљене свете књиге од пропасти, ако су само сви листови сачувани.

ИЗРАДА БРЗА И СОЛИДНА.

П. п. Број 216. 1,10

Хрватска

песка?

ли

Шљунка, разбијеног камена, шљакке? Хоћете ли да те готово безвредне продукте претворите у злато? Онда фабрикујте, по моме методу и патенту, од цемента и песка:

КАМЕНЕ ЗА ЗИДАЊЕ

ЦРЕП ЗА КРОВ

ПЛОЧЕ

Потребне комплетне справе продајем врло јефтино. Само ручни рад. Нису потребне никакве машине. Сви обавештаји и проспекти бесплатно.

БОТНИКО ВЕРМЕР, фабрика специјалних машина, Halla a. S. Kirchbergstr. 18.

Заступник за Србију и Бугарску је г. **Паја Николић**, у Земуну. Број 108. П. п. (22—26)

ОБЈАВА Желећи потоње дане које ми свемогући буде досудио да још проживим, провести мирно у кругу своје фемилје као приватан Грађанин, — ријешо сам се напуштити трговину.

Као трговац радо сам служио мојим многобројним пријатељима и познаницима као посредник — корисподент: писама, мјеница, чекова, упутница и других аманетних препорука.

Данас ми је већ ту и ако пријатну, али и досадну дужност као приватном грађанину, тешко, управо немогуће вршити и најближим мојим пријатељима, па овим путем молим свакога, да се у будуће мојом фирмом тим послом нико не послужи, јер и поред најбоље моје воље, никоме ту дужност даље вршити немогу.

П. 101. бр. 150. 2,3 Хаџи Богдан Чађеновић.

ПОЗИВ. Молим све дужнике мога покојног брата Трипа, да би исплату свога дуга упутили г. Петру Спасићу трговцу на Цетињу, најдаље до 20. маја ове године.

Тако исто и дужитељи, до реченога дана, са чистим документима молим да се обрате г. Спасићу.

Цетиње, 18. априла 1908.

Споштовањем

Р. 50, Бр. 198, 2,2 Ристо Прњатовић.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег никад непрежаљеног супруга односно рођака

† Драгише Вукова Пламенца

који се 12-ти овога мјесеца, послје кратког али тешког боловања, у 71-ој години свога живота пресели у вјечност, у Цетињској болници, сматрамо за особиту дужност овом приликом изјавити нашу најтоплију благодарност: министру финансија и грађевина господину Душану Вукотићу, господину бригадиру сердару Јанку Вукотићу, в. д. председника Великог Суда господину Лабуду Гојнићу, који покојника са Цетиња испратише и тим му спровод увеличаше. Хвала господи официрима стојеће војске, угледном грађанству обојег пола вароши Цетиња, који покојника у великом броју испратише. Такођер искрена хвала господину доктору Станку Матановићу, који се је неуморно око покојника заузимао, да га од тешке болести ослободи и у неколико му живот продужи.

Срдчна хвала часним свјештеницима, господи: проту Крсту Матановићу, попу Перу Лековићу, и попу Саву Кисићу; првове што је покојника у болници посјетио, а на дан спровода за хришћански испратио, а другима што су покојника дивно опојали и сахранили.

Вјечита хвала свима онима, који нам било присуством било телеграфски или писмено изјавише своја саучешћа. Хвала командирју сердару Нику Кусовићу, који је жалостиво на погреб покојника присуствовао.

Остајемо захвални нашим пријатељима Цекиљанима, који над покојником у великом броју похиташе, оплакаше и до вјечне га куће испратише.

Хвала господину потпоручнику Петру М. Лекићу, који се је са покојником дирљивим говором опростио.

Особита хвала: Грађанима, Подгоранима, Дупиљанима, Брчљанима, Сотонићима, Виранима, Глодољанима, Лимјанима, Сеочанима, и Годињанима, који са свију страна у великом броју похиташе и покојников спровод увеличаше.

Догробна хвала браћи Бољевићима, који на глас о смрти покојниковој, похиташе, жалостиво га среташе, братски ожалише и до вјечне куће поспратише.

Још по други пут хвала свима и свакоме, који нам ма којим начином изјавише своја саучешћа.

Бољевићи, 23. априла 1908.

Ожалошћени: супруга **Киће**, рођак **Саво Малишин Пламенца**, са осталом родбином.

Р. 293, Бр. 206, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег незаборављеног мужа, односно стрица

† Арса Н. Беровића

који се послје дуге и тешке болести пресели у вјечност 26. априла ове год. у својој 72 години, — сматрамо за дужност изјавити нашу највећу благодарност шљедећој господи: Књаж. Црногорском консулу Петру Пламенцу, Краљ. Грчком консулу Stamatios-у К. Pezas-у, Царско-Руском вицеконсулу П. Лобачеву, као и поштованом грађанству вароши Скадра све три вјероисповиједи, које својим присуством, у онако великом броју, спровод увелича и покојника до вјечне куће допрати.

Такође срдечно захваљујемо и свијема нашим сродницима, пријатељима и познаницима, који нам било телеграфским путем, било писмено својасаучешћа изјавише.

Понаособ најискренију захвалност изјављујемо Књажевском консулу гос. Пламенцу, који је покојника за вријеме боловања више пута походио.

Такође хвала и г. учитељу А. Андрићу, који се с покојником на гробу лијепим говором опростио.

Скадар, 27. априла 1908 год.

Ожалошћена:

р. 136. бр. 215. 1,1 **Породица Беровић.**

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег непрежаљеног брата односно оца и мужа

† Мига Ђ. Ђуровића

који се послје тридесето-дневног, тешког боловања на 9. априла у 56. години свога живота пресели у вјечност у 6 сати у вече.

Овим путем сматрамо за особиту дужност, изјавити вјечиту благодарност, овдашњој браћи Ђуровићима, грађанству, Доњо-главичанима и другима, који покојника често походише у његовом тешком боловању. Хвала г. г. Др. Митру Радуловићу и Јовану Кујачићу, на њиховом свесрдном заузимању да покојника отргну од смртних чељусти.

Доживотна хвала покојниковој браћи Ђуровићима, који на глас смрти похиташе и у великом броју покојника оплакаше. Хвала г. пред. кап. Току Ђуровићу који такође у великом броју с' овдашњим грађанством покојника оплака, као: г. г. ком. Петру и подпор. Благићу Павловићима с' Главичанима, кап. Тиодору и подпор. Шћепану Драговићима с' Ђуричанима, подпор. Лазару Ђуровићу с' Јастребанима, оф. Перу Надову с' Пажићанима, подпор. Радулу Драговићу и Радоју Зрнову са Сладовићима, Бар. Радулу с' Гргуровићима, бар. Нешку Брајовићу с' Косићанима, Саву Иброву с' Доњоглавичанима, Ђираку Богетину и Радовану Велишину с' Лакићима и Симоновићима, Пуниши Божову с' Прелевићима и Милошу Лукину с' Томашевићима; који на глас смрти покојникове похиташе, брацки оплакаше и приредише сјајан спровод и увеликом броју тијело покојниково допратише до вјечне куће, које је предато матери земљи, да вјечни сан борава. Хвала мјесном свјештенику г. Јовану Велашевићу, који над покојником очисти мртвачко опијело.

Поново хвала свима и свакоме; који било лично, писмено или телеграфично, учествова у нашој жалости и са тијем нашој срца ублажише.

Д-град, 10 априла 1908.

Ожалошћени: брат **Лука**, синови **Мирајло**, **Марко**, шћер **Ике**, супруга **Бистра**, Р. 264, Бр. 204, 1,1.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Уцвијељени смрћу нашег непрежаљеног сина, односно синовца и брата

† Петра Бошкова Брновића

који се 21. марта ове године, у 21. год. свога живота, а послје осмодневног боловања, пресели у вјечност у Америци, — удаљен од свога отацства и његовог родитељскога загрљаја — сматрамо за дужност изјавити вјечиту благодарност друштву „Србобрану“, које није жалило труда ни трошка, да свога члана отргне из чељусти ненаситиме смрти.

Хвала „Српско-Црногорском Савезу“ и „Јединству“, који окићени коротачким заставама, увеличаше спровод покојников.

Хвала Савици — кћери попа Вукчевића — која као сестра брата, подвори у болести нашег покојника.

Хвала г. Јакову Тамичићу, који није напуштао свога друга за вријеме његовог боловања.

Хвала нашим врлим и угледним земљацима г. г. Јоку Тодорову, Стану Ускоковићу и Ђуру Ђетковићу, који братски припазише у болести нашег покојника.

Хвала г. Саву Мићову с браћом, који нас о свему извјести.

Хвала многобројним Црногорцима Херцеговцима, Приморцима и Хрватима у Америци, који испратише нашег покојника.

Хвала г. г. поткомандиру Саву Костићу, официру Саву Јанковићу и осталој браћи Цекиљанима, који 15. априла у великом броју дођоше, да ојале нашег покојника.

Хвала г. г. Командиру Симону Вукчевићу, нашим свештеницима, официрима и барјактарима, као и осталој браћи Љешњанима, који у онаком огромном броју дођоше, те ојалише нашег покојника и нашу преголему тугу ублажише.

Жупа Градачка, 18. априла 1908. год.

Ожалошћени: стриц, официр **Ристо**, отац **Бошко**, мајка **Милица** са осталом породицом.

Р. 223, Бр. 210, 1,1